

NOTA AAN DE LEDEN VAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering houdende de nadere regels voor de verwerking, de bewaring en de bewijskracht van de elektronische gegevens betreffende de toelagen in het kader van het gezinsbeleid

Definitieve goedkeuring

Bijlagen:

- het definitief goed te keuren ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering;
- het advies nr. 66.277/1 van de Raad van State van 2 juli 2019.

1. INHOUDELIJK

1.1. Situering van de nota

Op 27 april 2018 werd het decreet tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid definitief bekrachtigd door de Vlaamse Regering. Het Groeipakket omvat enerzijds de gezinsbijslagen en anderzijds een aantal toelagen in het kader van het gezinsbeleid. Deze laatste toelagen worden onderverdeeld in de selectieve participatietoelagen, nl. een overheveling van de schooltoelagen vanuit Onderwijs, en andere, nieuwe toelagen (m.b.t. kinderopvang en kleuteronderwijs) in het kader van het gezinsbeleid, zoals uit volgend schema blijkt:

Gezinsbijslagen	→	Startbedrag geboorte & adoptie
	→	Basisbedrag
	→	Zorgtoeslag: (half)wezentoeslag, toeslag voor kinderen met een specifieke ondersteuningsbehoefte & pleegzorgtoeslag
	→	Sociale toeslag
	→	Universele participatietoeslag
Selectieve participatietoeslag	→	Selectieve participatietoeslag leerling Selectieve participatietoeslag student
Andere toelagen	→	Kinderopvangtoeslag
		Kleutertoeslag

Om enerzijds het groeipakket te realiseren en om anderzijds het uitbetalingslandschap te rationaliseren, wordt een regelgevend kader in drie delen uitgebouwd:

- Het decreet van 27 april 2018 waarin het groeipakket uitgewerkt wordt en waarin het startbedrag, het basisbedrag, de zorgtoeslagen, de sociale toeslag en de participatietoelagen centraal staan, naast een aantal administratieve aspecten van de uitbetalingswijze, het toezicht op het systeem en de rechten van de begunstigde van het groeipakket. In dit decreet wordt ook het overgangssysteem van de huidige gezinsbijslagen naar het groeipakket uitgewerkt. Zie Decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid, hierna decreet van 27 april 2018 genoemd.
- Het decreet van 7 juli 2017 waarin de structuur van het uitbetalingslandschap geregeld wordt in de vorm van de oprichting van het nieuwe publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap voor de uitbetaling van toelagen in het kader van het gezinsbeleid en de positie van de toekomstige private uitbetalingsactoren in het uitbetalingslandschap. Hierbij worden ook de vergunningsvoorwaarden voor de private uitbetalingsactoren vastgelegd. Zie Decreet van 7 juli 2017 tot oprichting van een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Agentschap voor de Uitbetaling van Toelagen in het kader van het Gezinsbeleid, tot vaststelling van vergunningsnormen voor private uitbetalingsactoren en tot wijziging van het decreet van 30 april 2004 betreffende de oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Kind en Gezin, hierna decreet van 7 juli 2017 genoemd.
- De wijziging van het decreet houdende de oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Kind en Gezin die inhoudt dat Kind en Gezin de bevoegdheid krijgt over de regie van het groeipakket. Zie Decreet van 7 juli 2017 en met name hoofdstuk 7 waarin de wijzigingen worden opgenomen aan het decreet van 30 april 2004 betreffende de oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie (Kind en Gezin).

Om de toelagen in het kader van het gezinsbeleid uit te betalen is de verwerking van de gegevens noodzakelijk bij de volgende instanties:

- Opgroeien regie (Kind en Gezin) met het oog op de decretale opdracht als regulator van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid. Deze regieopdracht omvat in elke geval:
 - Art 7/1 Oprichtingsdecreet Opgroeien regie (Kind en Gezin):
 - 4° de ontwikkeling, de uitbouw en het beheer van een gegevensnetwerk in het kader van toelagen in het gezinsbeleid, dat de uitwisseling van alle noodzakelijke gegevens met Vlaamse en federale authentieke gegevensbronnen en de uitbetalingsactoren mogelijk maakt;
 - 5° de registratie en verwerking van de noodzakelijke persoonsgegevens om een kadaster van toelagen in het kader van het gezinsbeleid op te richten en te beheren.Daarenboven wordt er bij Opgroeien regie (Kind en Gezin) eveneens een geschillencommissie opgericht die belast is met de beroepen die bij haar worden ingesteld tegen de individuele beslissingen met betrekking tot de toekenning van de toelagen (artikel 104 e.v. van het decreet van 27 april 2018) .
- Vlaams Agentschap voor de Uitbetaling van Toelagen in het kader van het Gezinsbeleid, hierna VUTG genoemd, heeft de in artikel 5 van het decreet van 7 juli 2017 vermelde decretale opdrachten waaronder:
 - 7° als publieke uitbetalingsactor instaan voor de, waar mogelijk, automatische uitbetaling van toelagen in het kader van het gezinsbeleid;
 - 8° één gemeenschappelijke betaalmotor ontwikkelen en uitbouwen die het de uitbetalingsactoren mogelijk maakt om toelagen in het kader van het gezinsbeleid op een efficiënte, correcte en zo veel mogelijk automatische wijze uit te betalen;
 - 10° klachten over het optreden van de uitbetalingsactoren behandelen.

Het VUTG beschikt eveneens over een klachten- en bemiddelingsdienst die klachten behandelt over de werking en activiteiten van de uitbetalingsactoren, naast de klachten over de eigen werking en activiteiten. (artikel 19 decreet van 7 juli 2017). De klachten en bemiddelingsdienst bemiddelt tussen een uitbetalingsactor en een begunstigde bij een geschil over een recht op toelagen of over de uitbetaling van toelagen in het kader van het gezinsbeleid. (artikel 20 van het decreet van 7 juli 2017).

Binnen het VUTG wordt ook een Sociale inspectie- en begeleidingsdienst opgericht die de gezinnen begeleidt of controleert en die de in artikel 23 van het decreet van 7 juli 2017 opgenomen decretale taken opneemt en in elk geval:

- 1° controleren of de gegevens uit de authentieke bronnen gelijk zijn aan de concrete situatie van de gezinnen;
- 2° tijdens huisbezoeken de gezinnen informeren over hun recht op toelagen in het kader van het gezinsbeleid;
- 3° de solvabiliteit van de schuldenaars controleren, in geval van terugvordering van ten onrechte verrichte betalingen van toelagen in het kader van het gezinsbeleid, om in voorkomend geval een afbetalingsplan op te stellen;
- 4° controleren of de toepasselijke regelgeving wordt nageleefd.

- De private uitbetalingsactoren die overeenkomstig artikel 26 van het decreet van 7 juli 2017 een vergunning hebben bekomen om de uitbetaling van de toelagen gezinsbeleid op te nemen. Zij vervullen de in artikel 28 van het decreet van 7 juli 2017 vermelde opdrachten waaronder:
 - 1° toelagen in het kader van het gezinsbeleid stipt, correct, continu en, waar mogelijk, automatisch uitbetalen aan de aangesloten gezinnen, waarbij gebruik gemaakt wordt van de gemeenschappelijke betaalmotor, vermeld in artikel 5, eerste lid, 8°, met inachtneming van de regelgeving betreffende deze toelagen en de onderrichtingen van het agentschap;
 - 2° het recht op toelagen in het kader van het gezinsbeleid van de dossiers onder zijn beheer proactief onderzoeken op basis van de gegevens die beschikbaar zijn via de elektronische gegevensstromen, met het oog op automatische rechtentoekenning waar mogelijk en het informeren van begunstigden en potentieel begunstigden van hun recht op toelagen in het kader van het gezinsbeleid;
 - ...
 - 5° de gegevens die betrekking hebben op activiteiten in het kader van het gezinsbeleid en de werking van de rechtspersoon, registreren en verwerken, en die gegevens ter beschikking stellen van Opgroeien regie (Kind en Gezin) en het agentschap in de vorm en binnen de termijnen die de Vlaamse Regering vaststelt;
 - 6° waarborgen dat de persoonsgegevens geregistreerd en verwerkt worden met inachtneming van de regelgeving betreffende de bescherming van de persoonlijke levenssfeer;
 - ...
 - 10° bij stopzetting van de activiteiten of bij opheffing van de vergunning alle gegevens die noodzakelijk zijn voor de overname van de activiteiten, ter beschikking stellen van de bevoegde overheid in de vorm en binnen de termijnen, die de Vlaamse Regering vaststelt;
 - 11° elk verzoek tot aansluiting van een begunstigde aanvaarden en het recht van de begunstigde om te veranderen van uitbetalingsactor, respecteren, tenzij een wettelijke of decretale bepaling dat verhindert;
 - ...

Artikel 7 van het decreet van 7 juli 2017 legt het volgende vast in verband met de verwerking van de gegevens:

"Het agentschap registreert en verwerkt alle gegevens, met inbegrip van persoonsgegevens, die noodzakelijk zijn om:

1° de taken, vermeld in artikel 5 van dit decreet, uit te voeren;

2° de beleidsgerichte input, vermeld in artikel 4, § 3, van het decreet van 18 juli 2003, te leveren.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de gegevensregistratie en verwerking, met inachtneming van de regelgeving tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer voor de verwerking van de persoonsgegevens".

Artikel 7 van het decreet van 27 april 2018 bevat de verdere uitwerking van de decretale basis voor de gegevensverwerking en gegevensdeling met het oog op de toekenning en opvolging van de toelagen in het kader van het Gezinsbeleid.

In dat artikel wordt bepaald:

1. welke instanties de persoonsgegevens verwerken met het oog op de realisatie van hun taken in het kader van het decreet van 7 juli 2017 en het decreet van 27 april 2018 (§1);
2. welke categorieën van gegevens mogen verwerkt worden door de verschillende instanties met het oog op welke decretale opdrachten (§2,§3,§4,§5,§6,§7).
3. geeft een delegatie aan de Vlaamse Regering om nadere regels vast te leggen voor de verwerking van de persoonsgegevens en te bepalen welke persoonsgegevens relevant zijn voor de toekenning van welke toelage (§8);
4. dat de informatiegegevens verkregen bij een authentieke bron en opgenomen in een elektronisch dossier bewijskracht hebben tot bewijs van het tegendeel. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de bewaring van de informatiegegevens opdat hun bewijskracht naar herkomst en datum vaststaat (§9);
5. dat elektronische formulieren die ter beschikking worden gesteld door het agentschap of Kind en Gezin dezelfde bewijswaarde hebben als papieren formulieren op voorwaarde dat ze ingevuld, gevalideerd en bezorgd worden overeenkomstig de voorwaarden die de Vlaamse Regering bepaalt (§10).
6. de bewaring van de actieve dossiers gedurende vijf jaar na de afsluiting van het dossier (§11);
7. de mogelijkheid voor de Vlaamse Regering om af te wijken van deze bewaartermijn in bepaalde overgangssituaties (§11, tweede lid) .

In het advies nr. 41/2017 van 26 juli 2017 verstrekt de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke Levenssfeer een gunstig advies op het ontwerp van decreet, mits rekening wordt gehouden met de volgende opmerkingen:

- Hoewel bepaalde essentiële elementen van de geplande gegevensverwerkingen in het ontwerp worden vastgelegd, is het aangewezen om nog meer details van die verwerkingen in het ontwerp en in latere uitvoeringsbesluiten vast te leggen (randnummers 9-10);
- Bepaalde elementaire e gov-principes dienen expliciet hun weerslag te vinden in de tekst van het ontwerp, tenzij Kind en Gezin deel uitmaakt van het uitgebreide netwerk van de kruispuntbank van de sociale zekerheid (randnummers 11-12);
- De informatieplicht ten aanzien van de betrokkenen dient te worden geconcretiseerd in het ontwerp (randnummers 14-15);
- Het bijzonder beschermingsregime voor de verwerking van medische en gerechtelijke gegevens mag niet uit het oog worden verloren (randnummers 16-17).

1.2. Context

Het ontwerpbesluit geeft uitvoering aan de vermelde decretale bepalingen die betrekking hebben op de gegevensdeling en verwerking met het oog op de toelagen in het kader van het gezinsbeleid.

De Vlaamse Regering verleende haar tweede principiële goedkeuring op 17 mei 2019 (VR 2019 1705 DOC.0776/1 en DOC.0776/2).

1.3. Gevolggeving adviezen

Advies Raad van State

De Raad van State verleende haar advies 66.277/1 op 2 juli 2019.

Aan het advies van de Raad van State wordt op volgende wijze tegemoet gekomen:

- De aanhef van voorliggend ontwerpbesluit wordt aangepast overeenkomstig het advies van de Raad van State;
- Artikel 9 uit het oorspronkelijke ontwerp wordt verwijderd omdat het geen toegevoegde waarde biedt aan de artikelen 28, 31 en 36 van het decreet van 27 april 2018;
- Volgens de Raad van State voorziet artikel 36, lid 4, van de algemene verordening gegevensbescherming (AVG), gelezen in samenhang met artikel 57, lid 1, c), en overweging 96 ervan, in een verplichting om de toezichthoudende autoriteit, bedoeld in de wet van 3 december 2017 'tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit', te raadplegen bij het opstellen van een voorstel voor een door een nationaal parlement vast te stellen wetgevingsmaatregel, of een daarop gebaseerde regelgevingsmaatregel in verband met verwerking:
 - o Inmiddels werd bij artikel 10/1 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens opgericht. De Vlaamse toezichtcommissie (VTC) is een autonome dienst met rechtspersoonlijkheid en is als toezichthoudende autoriteit voor de verwerking van persoonsgegevens in de zin van artikel 36, lid 4, van de AVG verantwoordelijk voor het toezicht op de toepassing van de AVG door de instanties. Ingevolge artikel 51, lid 1, van de AVG kan immers elke lidstaat één of meer onafhankelijke overheidsinstanties, verantwoordelijk voor het toezicht op de toepassing van deze verordening, oprichten.
 - o Sinds de bekendmaking van de aanstelling van de leden van de VTC door de Vlaamse Regering in het Belgisch Staatsblad d.d. 29 maart 2019, is de VTC ingevolge artikel 10/4, §1, van voornoemd decreet bevoegd om hetzij uit eigen beweging, hetzij op verzoek van het Vlaams Parlement of de Vlaamse Regering adviezen te verstrekken omtrent elke aangelegenheid met betrekking tot de verwerkingen van persoonsgegevens. Er moet aldus worden vastgesteld dat er in dit geval een advies is waarbij het ontwerp is getoetst aan de AVG.
- De delegatie aan het agentschap Opgroeien Regie in artikel 4, §4, tweede lid van het ontwerp blijft behouden gezien de beperkte technische aard ervan tussen overheidsinstellingen. De delegatie in artikel 13, §2, van het voorliggend ontwerpbesluit wordt aan de minister gegeven;
- Een verwijzing naar het decreet van 30 april 2004 werd opgenomen in artikel 4 van voorliggend ontwerpbesluit;
- In artikel 6 wordt de verwijzing naar een houder van een wettelijke diploma master of licentiaat in de Geneeskunde aangepast aan het advies Raad van State;
- In artikel 13 wordt correct verwezen naar het Wetboek van economisch recht;
- Artikel 16 wordt aangepast overeenkomstig het advies.

De terugwerkende kracht van het ontwerp blijft behouden.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

2.1. Financiële weerslag van het voorstel

Voorliggend besluit heeft geen extra budgettaire impact op de beleidsuitgaven voor de toelagen in het kader van het gezinsbeleid. Het besluit heeft enerzijds betrekking op de gegevensuitwisseling tussen de actoren betrokken bij de toekenning van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid en anderzijds op de procedures die moeten gevolgd worden om de bewijskracht van de verwerkte gegevens te kunnen bepalen alsook om de bewijswaarde van de elektronische formulieren vast te leggen. De personeels- en werkingsuitgaven gerelateerd aan voorliggend besluit kunnen worden opgevangen binnen de beschikbare enveloppe voor betalings- en administratiekosten.

2.2. Inspectie van Financiën

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 28 augustus 2018 (ref JVE/AVP/18/0364). De Inspectie stelt dat het akkoord van de minister bevoegd voor begroting niet vereist is.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Het voorstel heeft geen weerslag op de lokale besturen.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het voorstel heeft geen weerslag op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

1. Wetgevingstechnisch en taalkundig advies

Het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 218/375 van 29 augustus 2018.

2. RIA

Het decreet tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid regelt in detail de context en de procedure met betrekking tot het handhavingsbeleid.

De Vlaamse regering heeft slechts delegatie voor de een aantal operationele bepalingen waardoor er dus in voorliggend besluit geen nieuw beleid vervat zit en een RIA niet nodig is.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering hecht haar definitieve goedkeuring aan het besluit van de Vlaamse Regering houdende de nadere regels voor de verwerking, de bewaring en de bewijskracht van de elektronische gegevens betreffende de toelagen in het kader van het gezinsbeleid;